

LOVEC

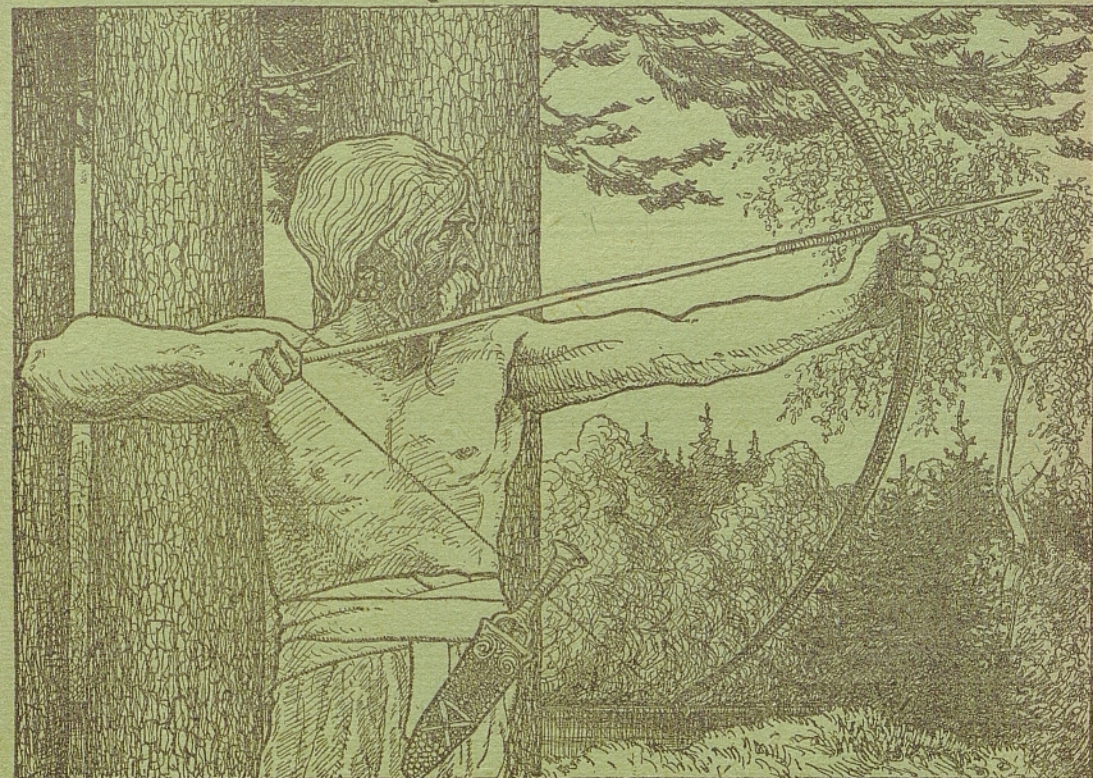
Štev. 12.

List za lov in ribarstvo.

Leto V

V Ljubljani, dne 15. decembra 1914

VSEBINA:

LOV: M. Hanzlovský: Iz zapiskov starega lovca. (Konec.) — Albin Seliškar: Lovčev izprehod po deželnem muzeju „Rudolfinum“. (Konec.) — Julij Bučar: Pasja grintavost. (Konec.) — LISTEK: Cvetko Golar: Pri jelenovi maši. (Konec.) — Iz lovskega oprtnika. — Vprašanja in odgovori. — Astronomski koledar. — Mala oznanila. — Listnica uredništva — Oglasi.

Slovensko lovsko društvo

in njegovo
glasilo

„Lovec“

Društvo je namenjeno slovenskim lovcem vseh pokrajin. Sedež mu je v Ljubljani.

Članarina znaša na leto **6 kron.** Kdor pa plača enkrat za vselej **60 kron,** postane ustanoven član in je nadaljnjih letnih prispevkov oproščen.

Društvo izdaja svoje glasilo „Lovec“, ki izhaja 15. vsakega meseca.

Pogin roparicam!

Najuspešnejše sredstvo za zastrupljanje lisic in drugih roparic je — **strijnin.** Če ga prav uporabljáš, je uspeh zjamčen. Ta izredno hudi strup kakor tudi **arzenik** in **arzenikovo milo,** ki ga rabijo entomologi, ter vsi drugi v tehnične namene služeči strupi se dobivajo proti izkazu oblastvenega dovoljenja pri

„ADRIJI“

drogeriji in koncesionirani prodajalnici strupov
v Ljubljani, Šelenburgova ul. 5.

Dobe se tudi nalašč za lisice prikrojene kroglice kakor tudi izborno sredstvo za otrovanje vran in drugih škodljivk.

Jakob Zalaznik, slaščičarna, pekarija in kavarna

Stari trg št. 21

Podružnice: Glavni trg št. 6, Kolodvorska ulica št. 6.

Čekovni račun pri c. kr. hran. uradu št. 113.187. — Telefon šte. 194.

: Mestna hranilnica ljubljanska :

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

**Največja
slovenska
hranilnica.**

Denarnega prometa koncem leta 1913	K 700.000.000—
Vlog	43.500.000—
Rezervnega zaklada	1.330.000—

**Največja
slovenska
hranilnica.**

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

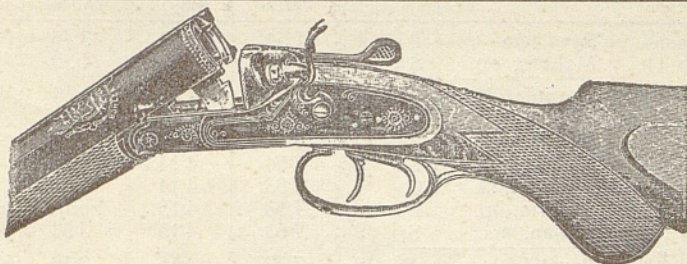
4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je **pupilarno varna** in stoji pod kontrolo **c. kr. deželne vlade.** — Za varčevanje ima vpeljane lične **domače hranilnike.**

: Prva boroveljska orožjetvorna družba :

≡ **PETER WERNIG,** ≡
BOROVLJE, KOROŠKO

Izdeluje najnovejše in priznane prvovrstne lovske puške vseh sestav za zrnje in kroglje z najboljšim strelnim učinkom. Bogata zaloga Browning-, Steyr- in drugih avtomatičnih pištol, samokresov, zračnih pušk, sploh vsega v puškarsko stroko spadajočega orožja.

Popravila. — Strelivo. — Ceniki.

Ludovik Borovnik, puškar v Borovljah na Koroškem,

priporoča najmodernejše puške za lov (dvocevke, risanice, trocevke i. t. d.), dalje Mannlicher-repetirke z najboljšim strelnim učinkom, pripravne za lov, Mannlicher-Schönauer-repetirke, Browning-pištrole

kakor tudi pištrole sistema „STEYR“, kroglja 6.35 in 7.65, po prvotnih cenah.

Priporoča se tudi za izdelovanje novih kopit in cevi. — Popravlja in prenareja vsakovrstne stare puške po najnižjih cenah.

Astronomski koledar.

Januar 1915

Katoliška imena		Dan	Solnca		Lune		
			vzhod	zahod	vzhod	zahod	
Ščep ☽ 1. ob 1h 20 m pp.	Novo leto	P	1	7:54	4:13	3:46	8:22
	Makarij, op.	S	2	7:54	4:13	4:58	8:58
	V osmini N. I.	N	3	7:54	4:13	6:15	9:26
Zadnji krajec ☾ 8. ob 10h 12 m zv.	Tit, šk.	P	4	7:54	4:13	7:34	9:47
	Grozdana	T	5	7:54	4:14	8:53	10:04
	Sv. trije kralji	Š	6	7:54	4:14	10:11	10:19
	Valentin, šk.	Č	7	7:53	4:14	11:31	10:33
	Severin, op.	P	8	7:53	4:15	zjutr.	10:48
	Julijan, m.	S	9	7:53	4:15	0:53	11:04
	Pavel I., p.	N	10	7:52	4:16	2:19	11:24
	Božidar, op.	P	11	7:52	4:17	3:47	11:52
	Arkadij, m.	T	12	7:52	4:19	5:13	0:30
Mlaj ☽ 15. ob 3h 41 m pp.	Veronika, d.	Š	13	7:52	4:20	6:30	1:25
	Srečko Nol., sp.	Č	14	7:52	4:22	7:31	2:37
	Pavel, pušč.	P	15	7:51	4:23	8:14	4:00
	Marcel, p.	S	16	7:51	4:24	8:44	5:26
Prvi krajec ☽ 23. ob 6h 32 m zj.	Anton, p.	N	17	7:51	4:26	9:05	6:49
	Vera	P	18	7:51	4:27	9:21	8:07
	Kanuž, kr.	T	19	7:50	4:29	9:35	9:21
	Fab. in Seb., m.	Š	20	7:50	4:31	9:47	10:32
	Janja, d. m.	Č	21	7:50	4:32	10:00	11:43
	Vinko, m.	P	22	7:49	4:34	10:14	zjutr.
	Zaroka M. D.	S	23	7:49	4:35	10:29	0:53
	Timotej, šk.	N	24	7:48	4:37	10:48	2:04
	Izpreob. Pavla	P	25	7:46	4:39	11:13	3:14
Ščep ☽ 31. ob 5h 41 m zj.	Polikarp, šk. m.	T	26	7:45	4:40	11:46	4:22
	Ivan Zlatoust	Š	27	7:44	4:42	0:32	5:24
	Julijan, šk.	Č	28	7:43	4:44	1:30	6:16
	Fran Sal., šk.	P	29	7:41	4:45	2:40	6:57
	Martina, d.	S	30	7:40	4:47	3:57	7:29
	Peter Nol., sp.	N	31	7:39	4:49	5:17	7:52

Dolgost dneva: Od 8h 19 m do 9h 10 m.

Mala oznanila.

Browning - puško, kal. 16, že rabljeno, prodaja za zmerno ceno F. Kaiser, puškar v Ljubljani.

Lovišče v bližini Ljubljane ali vsaj železnice se vzame v najem, in sicer celo ali pa samo del. Ponudbe na upravništvo „Lovca.“

Upravništvo

„Lovca“ javlja, da je dobilo po izbruhu vojske precej številko od c. kr. poštnih uradov vrnjenih s pripombo „Odšel k vojakom“ ali „Odpotoval“. Zato prosi vse one člane, ki niso dobili kake številke, da bi mu naznanili čim prej svoj novi naslov in one številke, katerih morda niso prejeli. — Današnji številki smo priložili čeke s prošnjo, da bi nam poslali člani čim prej članarino za leto 1915 z zaostanki vred. Od točnega plačevanja je zavisen procvit društva!

M. Hanzlovský :

Iz zapiskov starega lovca.

(Konec.)

Po nekaj letih je bil prestavljen in na njegovo mesto je prišel gospod, ki je bil bolj vnet za lisjakove kožuhe. Kmalu sem imel navajene lisice na poseben prostor. Nato sem začel s pokladanjem strupa, ki sem ga vsako jutro pobral, zvečer pa zopet položil. Uspeh je bil polviljen. Začetkom februarja je viselo že 8 kožuhov

na steni. Nekaj zastrupljenih lisic mi je pa zašlo preblizu ceste, ki vodi iz grada proti Kostanjevici in v katero se steka cela vrsta potov iz sosednjih vasi. Te so bile po navadi zame izgubljene, kajti ljudje so hodili zelo zgodaj v mesto in mi marsikatero odnesli.

Lahko bi bil omenjeno zimo še nadaljeval pokončevanje lisic s strupom, ako bi se ne bilo pripetilo sledeče: Predstojnik je namreč, vzpodbujen po mojih uspehih, zastrupil koščke mesa ter jih kratkoma vrgel skozi okno, ne da bi jih zjutraj pobral. To malomarno ravnanje se mu je pa hudo maščevalo. Njegov lepi ptičar se je hodil čez dan nekoliko izprehajat. Pri tej priložnosti je naletel na strup in bilo je po njem. Zastonj je bilo vse tarnanje. Posledica tega je bila, da nisem smel tudi jaz več polagati strihnina okrog gradu . . . .

Pred približno štiridesetimi leti še ni bilo dosti slišati o umetno narejenih jazbinah. Tudi meni se takrat še sanjalo ne bi, da bi vzela lisica ali jazbec umetno stanovanje v najem, da nisem prišel na to slučajno. V nekem delu lovišča se ni nahajalo vsled nepripravnega

sveta skoro nič jazbin. Te so bile bolj v goratem svetu, a izven naše meje. Preudarjal sem, kako bi temu odpomogel, toda zaman. Nekoč pa naletim v okolišu na skalo, ki je bila nekoliko nagnjena. „Kaj ko bi napravil na tako pripravnem prostoru jamo?“ sem si mislil in po preteku ene ure je bil že narejen iz skalovja rov, ki je bil na zunanjo stran skrbno zadelan z mahom in listjem ter je izgledal kot naravna jazbina. Minulo je nekaj tednov, ko me je zopet nanesla pot k temu rovu. Presenetilo me je, da je bil vhod že precej uglajen, iz notranjosti se pa čulo ropotanje kamenja. Hitro sem zadelal vhod s ploščo ter odprl votlino od zadaj. Trenutek pozneje sem že privlekel velikega jazbeca na dan. Ta nepričakovani uspeh mi je dal povod, da sem si naredil na pripravnih krajih še več rogov. Tako sem prišel do marsikaterega kožuha.

Lisica ni kaj rada sprejela ponujenega stanovanja. Zatekla se je vanj ponajveč preganjana od psov. Tudi sicer so se mi umetni rovi slabo obnesli, kjer je bilo dovolj naravnih. Zato sem napravljajl rove le v takih loviščih, kjer jih je manjkalo. Po eno ali še več let stare rove so si pa izbrale lisice včasih za kotenje. Seveda so si jih poprej še primerno preuredile.

V nekem lovskem listu sem čital ne dolgo tega vest, da je pohrustal lisjak svojega odrtega tovariša. Pisec dotičnih vrstic se je temu jako čudil. Meni je pa dejstvo že zdavnaj znano. Zato sem nastavljal kot vado v železje in pahe odrte lisice, ako mi je zmanjkalo muck. Mačka je seveda najboljša vada, ako se pa teh ne dobi, zadostuje tudi lisica.

Pred približno dvajsetimi leti sem nastavil neko zimo okrog božičnih praznikov strupa za lisice. Drugi dan sem pregledal koščke. Eden mi je bil zmanjkal. Ker je nastalo po noči južno vreme, ki je pobralo nizki sneg skoro docela, je bil vsak sled izbrisan in iskanje brezuspešno. Tri dni potem sem opazil v bližini mesta, kjer mi je zmanjkal strup, v novo zapadlem snegu lisičin sled, ki mi je dal misliti. Vse je kazalo, da je vlekla lisica nekaj težjega za seboj. Šel sem po sledu in po približno 500 korakih sem dobil odgriznjen lisjakov rep in nekaj sto korakov dalje zakopanega in napol požrtega lisjaka. Jasno mi je bilo, da je našla lisica svojega zastrupljenega tovariša ter ga napol požrla. Vzel sem ostanek lisice ter ga porabil za zastrupljenje. Lisice so se ga lotile jako rade.

V moje lovišče so zašli tudi tu in tam kmetski cucki, da so pogledali, kako je z divjačino. Malokateri mi je ušel, kakor hitro sem ga občutil. Pasjo mrhovino sem pokopal na mestih, kjer sem name-raval strupiti lisice. Do mrazov se je po navadi niso dotaknile; zato so jo pa potem pridneje kopale. Sveže ustreljena psica, posebno pa,

ako „cvete“, je za ta posel najbolj porabna, kajti lisice gredo nanjo rajši kot na še tako lepo ocvrto mucko.

Tudi lep koncert sem doživel nekoč v gozdu.

Januarsko solnce je obsevalo starodavne, z mogočnim bršljanom obrasle bukve. Pod nogo je škripal suhi sneg, ki se je kristalil v tisočernih biserih. Pot me je privedla do neke široke kotline, v kateri je ležalo drevje vse vprek polomljeno. Postal sem, da bi se odpočil. Kar začujem iz globine pihanje, ki je prešlo polagoma v globoko mijavkanje, vmes se je pa čulo hripavo lisjakovo lajanje. Med podrtijo sta hodila po kotlini divji maček in lisjak drug za drugim ter vedno ljutejše ponavljala svoj dvospev, ki je trajal približno deset minut. Nato sta se ločila. Maček je šel v meni nasprotno stran ter se izgubil v razbitem svetu, medtem ko jo je mahnil lisjak naravnost proti meni, kakor da bi hotel sprejeti nagrado za prirejeni koncert. Plačal sem ga, kakor se to zanj spodobi, akoprav bi bil rajši videl, da bi bil prišel divji maček po plačilo. Mačku sem sledil dolgo, toda umaknil se mi je čez mejo, kamor mu pa nisem sledil, ker ni zdravo hoditi hrvaškim logarjem v zelje. Pri tej priložnosti omenjam tudi, da se razlikujejo divji mački z Gorjancev v velikosti dokaj od onih s Krakovske planote. Hribovski mački so manjši, a imajo skoro še enkrat tako dolg rep. Tudi njihova barva je za spoznanje temnejša in imajo značilnejše zarisane obroče.

Pri gozdarski hiši v Krakovem smo imeli več let mačko, ki je skotila vsako leto, dasi ni bilo pri hiši nobenega mačka in je stala hiša tako daleč od vasi, da je bilo skoraj izključeno, da bi prihajal od tam kak vasovalec. Mladiči so bili vedno malo podobni samici. Bili so namreč sivi in temno-progasti. Nekateri so imeli tudi temna stopala. Najbolj sem se pa čudil temu, da so izginili mladiči, komaj so bili dorastli, takoj brez sluha in duha.

Neko jutro februarja je šla moja hčerka kot po navadi vun, da bi izpustila pute iz kurnika. Komaj se je približala hlevu, je videla, da je skočila neka mački podobna žival na hlev. O tem me je takoj obvestila. Začeli smo ropotati in, ko ni to nič zaleglo, premetavati seno. Bil sem prepričan, da se je priklatil le kak tuj muc, da potolaži svojo strast. Med tem delom pa začujem kar naenkrat glas svojega psa, ki je nekaj gonil. Kolikor hitro sem mogel, sem skočil, oziroma splezal po lestvi navzdol. Pes je gonil že v hrastovem gozdu. Gonja je šla sem ter tja in čez nekaj časa mi je naznanjal glas psa, da je pognal žival na drevo. Dospevši na mesto, zagledam med rogovilo močnega hrasta debelo glavo. Brez pomišljanja sem pomeril in počil. Maček se je po strelu še nekaj časa lovil po vejah, končno pa je padel

na tla, kjer ga je sprejel moj pes ter mu izpihnil zadnjo iskrico življenja. Bil je pravi divji maček.

Kaj je gnalo puščavnika, da je zapustil svojo duplino in se prišel kazat k mojemu brlogu? Ako upoštevam vse, moram priti do zaključka, da se je prišel k domači mucki ženit. Da to svoje domnevanje še bolj podkrepim, omenjam, da sem se sešel nekoč pri lovu z oskrbnikom hrvaških državnih gozdov. Pogovor je nanesel tudi na divje mačke in tu mi je oskrbnik povedal, da ima doma zbirko mačjih kožuhov, ki so si v barvi različni. Dasi imajo vsi dognane znake divjih mačk, ima ena belo glavo, druga bele prednje noge, tretja v kožuh namešano rjavo dlako. Pri prvih dveh bi lahko sklepali na delni albinizem, zadnja se je pa gotovo križala z domačo mačko.

V.

H koncu še eno o polhu! Kaj bi počeli prebivalci Gorjancev, ko bi ga ne imeli?! Njihovo tarnanje je brez konca in kraja, ako ni žira, ker tedaj tudi polha ni.

Po prespani zimi se pokaže polh koncem aprila ali začetkom majnika na dan. Poletje prebije v votlih bukvah ali pa v zemeljskih votlinah. Ako je žira dovolj, se hitro zdebela in, ko pritisnejo prvi mrazi, si najde naglo varno zavetišče v zemlji in rupah, ki so čez zimo tople. Našli so pa tudi polhe, ki so bili v praško na kopiščih zakopani. Slučaj je nanesel, da sem prišel k bajti ravno, ko je prinesel oglar sredi zime iz praške izkopane polhe. Bili so čisto trdi. Ko jih je položil v bližino ognja, so se začeli kmalu stegovati in, da jih ni bil pravočasno „stisnil“, bi mu bili gotovo ušli. Tako si je privoščil stari oglar zraven skromne polente še polhovo pečenko. Meso polha je zelo okusno, toda malo preveč mastno, zato ne sme manjkati zraven polhove pečenke barilca. Ocvrta polšja mast ostane tekoča kot olje. Ljudje jo rabijo za različne bolezni; kar jim je ostane, jo prodajo v lekarne. Ako steče polh na drevo ali z drevesa, ne gre ravno pot, ampak v ovinkih okrog debla. Akoprav je barva polha siva, sem naletel med njimi tudi na docela bele z rdečimi očmi in pa na rjavo barvane.

Najnavadnejši način lova je, da poiščeš polha v votli bukvi ter ga drezaš toliko časa z drobno paličico, da pride vun. Pri tem poslu moraš biti hiter ter brezbrizen za polhove zobe, ki ti jih zasadi, kamor more. Mnogo polharjev zamaši luknje debla ter si pusti samo eno odprto. Nato prižge kos cunje ali pa gobo ter pokadi polhe. Omamljene polovi z malo koničasto kljuko iz močnejše žice, ko se tiščijo k izhodu. Nastavljajo jim tudi skopčke in škatlicam podobne pasti z vzmetjo, katerim natikajo kot vado z oljem namazane orehe, kostanje, jabolka in podobno. Glavni lov se prične, kadar začnejo lesti polhi v

tla. Tedaj odrežejo polharji približno 50 cm dolg kos bukovega dupla ter ga zapro od zgoraj s premakljivo deščico, od spodaj pa popolnoma zabijejo. Od strani naredo majhna, premakljiva vratica, ki se odpirajo le na notranjo stran. Te stave, ki jih napolnijo prej nekoliko z listjem, postavijo v tla in sicer na tistem kraju, kjer so imeli polhi že uglajeno luknjo. Na ta način jih ulove v en dulec po 20—30 in še več v eni noči. Stav, primitivnih in tudi kompliciranih, je še veliko, a ne bodem jih popisoval natančneje. Za mojo potrebo sem lovil polhe na čisto enostaven način. Na streho koče, ki mi je služila sem ter tja za prenočevanje, sem postavil kol ter tako omogočil prihod polhov pod streho. Tam sem nastavil staro lempo za vodo ter nasul nekaj listja vanjo. Vsako jutro sem dobil nekaj omenjenih glodalcev vanji. Pa ne samo polharji, ampak tudi lisice, kune, sove in druge roparice zasledujejo polha rade. Prav mnogokrat se je že pripetilo, da sta pregledali namesto polharja lisica ali pa kuna stave ter olajšali delo polharju. Dasi mu poplača trud bogat plen, vendar mora dosti prestati. Prvič mora bdeti cele noči, drugič je pa v nevarnosti za svoje življenje. Lahko mu spodrsne pri pregledovanju stav čez skalo ali na drevesu, lahko pa pride tudi z drugim polharjem navzkriž. Marsikatera krvava drama se je odigrala že pri polšjem lovu na Gorjancih, teh mojih ljubljencih, od katerih upam ob koncu svojih spominov, da bodo še dolgo časa razveseljevali srca naših lovcev kljub lovu sovražnemu vetru, ki piha zdaj na Kranjskem.

Albin Seliškar :

Lovčev izprehod po deželnem muzeju „Rudolfinum.“

(Konec.)

Mnogo zanimivega nudi lovcu družina kur. Kralj med njimi je divji petelin, o katerem ne maram izgubljati besed. Saj jih tudi lovec ne najde, da bi dostojno opisal življenje te ponosne, spomladi v ljubezni prekipevajoče ptice. Manjši drug njegov je ruševca, prebivalec planin. Oba se često sparita. Tako imamo v muzeju dva spačnika: enega med ruševko in divjim petelinom, ki je bil ustreljen na Črni gori pri Dovjem, drugi je potomec divje kure in ruševca s Krvave planine pri Medvodah. Poučno je primerjati spačnika z ruševcem in z divjim petelinom; tako lahko najdemo, kaj sta podedovala od enega in kaj od drugega. — Klasičen primer za uspešno prilagoditev okolici in letnemu času je snežni jereb. V nižjih legah, zlasti na Krasu, ga zastopa skalni jereb. Izmed manjših gozdnih kur je najbolj razširjen gozdni jereb. Med jerebicami vidimo dva delno albinistična eksemplara in en

različek, ki stoji glede barve v sredi med samcem in samico. Tudi fazani nam nudijo dosti bolehnih, albinističnih različkov. — Daljna sorodnica kur, čudna stepna kurica ali saža, je znamenita vsled svojih redkih poletov v naše kraje. Prvikrat so jo opazovali l. 1864. na Mengeškem polju, potem l. 1888. pri Mirni peči in baje ob Cerkniškem jezeru, l. 1896. na Kranjskem polju in l. 1908. pri Prestranku.

Največja pozemska ptica v Evropi, velika droplja, in precej manjša, drugače barvana mala droplja sta nas obiskali doslej le redko. Prva je bila ustreljena v novejšem času pri nas v začetku l. 1908., ko so pretekla že štiri desetletja od usmrtitve zadnje tovrstne ptice. Enako niso opazovali male droplje do l. 1892. trideset let na Kranjskem.

Na svojem izprehodu smo dospeli do obširnega krdela vodnih in močvirnih ptic. Mnoge izmed njih so precej majhne, tako n. pr. prodniki. Pravi prodniki imajo v celem prorezu okrogel, mehek in ozek kljun; peruti so vedno priostrene, prvo letalno pero je najdaljše, kraki niso visoki. Radi mesa sta čislana krivokljuni in planinski ali izpremenljivi prodnik. Najmanjši v svoji družini je mali prodnik, prebivalec severnih tunder, ki se redko pokaže ob Savi. Še redkejši je veliko večji islandski prodnik. Severnjak je tudi pešččenek, ki ga spoznamo po tem, da nima zadnjega kremplja. Najzanimivejši izmed teh močvirnjakov je togotnik. Dveh slično barvanih eksemplarov ne najdemo lahko pri tej vrsti; posebno različni med seboj so samci. Ti so večji od samic; njihova ženitovanjska obleka je zelo lepa. Diči jih zlasti pisan, pernat ovratnik, ki ga v svojih pogostnih, a nenevarnih dvobojih — po dva samca se stepeta za vsako malenkost — oblastno našopirijo. En muzejski eksemplar nam kaže togotnika v tem položaju. — Včasih poletava v ravni črti nad Savo tik nad vodo mali martinec, ki je v dobi parjenja tudi zelo razburjen, a dosti bolj občutljiv kakor njegov lepši drug togotnik. Po vitkem telesu, mali glavi, dolgemu kljunu in visokih nogah spoznamo prave martinca. Iz naših krajev poznamo močvirnega martinca, ki se pojavlja ne baš redko na barju in ob Savi, dalje pikastega, jezerskega, zeleno-marogastega, rdečenogega in črnega martinca.

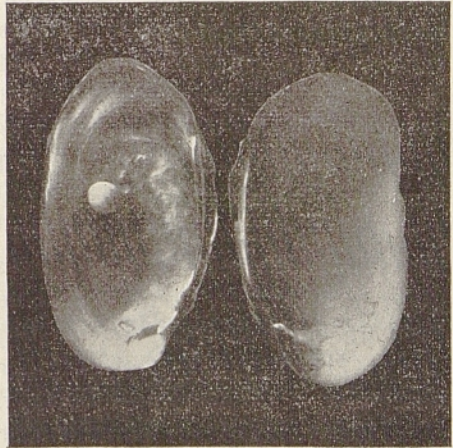
Za lovca najzanimivejša družina močvirnikov so kljunači. Njih kljun je posebno dolg, njegova konica je mehka, debelejša kakor srednji del in preprežena z živčnimi vlakni. Značilna zanje je tudi lega oči, ki so pomaknjene daleč nazaj. Splošno znana je navadna sloka, ki jo lovec spomladi in jeseni tako težko pričakuje. Naši poedinci so ločeni v večje kokotače in manjše jelšarje; a ti vrsti, ki so ju upostavili lovci, je treba skoro gotovo prištevati le eni vrsti sloke. Manjša od nje je čoketa, ki je zastopana v zbirki tudi v albinističnem, zamazano-belem, na glavi, na vratu in na prsih svetlorjavo-marogastem

poedincu. Tej vrsti podobna je kozica; najmanjši vseh kljunačev pa je grbež.

Vitke, dolgokrake ptice z dolgim, ukrivljenim kljunom so škurhi. Značilen za naše kraje je navadni škurh, katerega izpodriva vedno bolj pridobivanje močvirnih krajin za poljedelstvo. Njega in za četrtno manjšega, v življenju mu nalikujočega deževnega škurha priporočamo lovcem v najskrbnejše varstvo. — Prodnikom sorodna sta obrežni in večji črnorepi kljunač, ki spominjata po obliki deloma na škurhe in deloma na sloke. Ob naših vodah se pojavljata le redkokdaj.

Deževnike, ki so med seboj precej različni, znači raven, v sprednjem delu trd kljun. Zlato-zelenkasti deževnik ali prosenka nas obišče na svojem potovanju s severnih tunder v južne kraje meseca septembra in oktobra. V milih zimah prezimuje skupno z nekaterimi drugimi močvirniki tudi v naših krajih. Njegovega sorodnika, severnega deževnika, so pri nas opazovali samo parkrat. Ob Savi se pokažeta tu in tam mali in komatni deževnik; zadnji tako imenovan po črnem pasu okoli glave. Najbolj znana ptica iz te družine je gotovo priba. Pri nas se pojavlja začetkom marca in v oktobru; nekateri parčki ostanejo tudi čez leto in gnezdiyo na Ljubljanskem barju, o čemer priča

Ledvičasti skrček z biserom, najden
l. 1864. blizu Borovnice.

v zbirki gnezdo z jajci, najdeno na barju meseca maja. — Navadna prebivalka severnih morskih obrežij je morska sraka ali ostrigar; pri nas je niso opazovali že štirideset let. Čudni ptici sta polojnik in sabljarka. Oba imata zelo visoke krake; polojnikov kljun je dolg, tenak in šibek, sploščeni kljun sabljarke je pa na koncu šilasto ukrivljen navzgor. Redka ptica je pustinski tekalec, čigar samica, ustreljena l. 1847., je razstavljena v zbirki. To je zadnji pri nas opazovani eksemplar. Njegova daljna sorodnica, prlivka, nas obišče koncem marca in v aprilu, v novembru se pa zopet umakne v svojo azijsko in afriško domovino.

Značilne vodne ptice so kokoške, ki dobro plavajo in se potapljajo, leté pa slabo. Njihov kljun je kratek, glava majhna. Sem spadajo: mokož ali čapovoznik, kosec, ki prileti maja, odleti pa skupaj s prepelicami, grahasta tukalica, zelenonoga in mala tukalica ter črna liska.

Ptičje zbirke v tej dvorani smo pregledali. Zbirka okostnic nam podaja še marsikatero zanimivost, ravnotako majhne biološke skupine na steni, ki nam predočujejo način gnezdenja nekaterih ptic.

V naslednji dvorani postojmo najprej pred visokokrakimi močvirniki. Malokdaj opazujemo pri jesenski selitvi ptic dolgokrakega in dolgovratnega žerjava. Češče vidimo belo štokrljo; nasprotno je pa črna štokrlja na Kranjskem že skoro izumrla. Gnezdila je blizu Vrhnike, kjer so ji uničili že vsa gnezda. Dolžnost lovcev je, da preprečijo vsako preganjanje te redke ptice. — Dobri, za svoje opravilo izvrstno usposobljeni ribiči so čaplje. Najpogostnejša je siva čaplja, ki dela v ribnikih veliko škodo. Če se pa pokaže ob jezerih in rekah, tedaj čuvajmo to zanimivo posebnost, kajti znanstvena in estetična vrednost čapelj je večja kakor vrednost tistih ribic, ki jih pogoltnejo njihovi kljuni. Še v večji meri velja to o drugih čapljah, posebno odkar se je modni „okus“ polastil njihovih krasnih perjanic. Redno, četudi v majhnem številu se pokaže vsako leto rjava čaplja. Najlepša v tej družini je bela ali srebrna čaplja, s katero se lahko kosa v belini perja le svilen čaplja. Sredi med dnevnimi in nočnimi čapljami stoji čopasta čaplja. Še bolj skrito kakor ta živi mala čaplja; živeža si išče le v mraku kakor tudi nočna čaplja ali kvakač. Zanimiva vsled svoje varovalne barve in svojega čudnega glasu je bobnarica. Podnevi sedi nepremično, tako da je bolj podobna kosu trhlega lesa kakor živemu bitju. To navado ima tudi pritlikava čaplja. Žličarko odlikuje ploščat, spredaj lopatičast kljun. V zbirki stoji eksemplar iz Dalmacije. — Precej redka je pri nas plevica.

V sosednji omari obrnejo našo pozornost nase veliki labodi. Njihovi časi so, kakor pričajo etikete pod pticami, že davno minili . . . Neštevilno je krdelo rac in gosi. Najnavadnejše pozna vsak lovec dobro: divjo raco, krehljeca, regljeca, žvižgavko, divjo gos. Kot zanimivost naj omenim lepega samca severno-ameriške gozdne race, ki so ga ustrelili v decembru 1910 med Kosezami in Zgornjo Šiško. Tudi albinizem opazujemo lahko na teh pticah in sicer na divjem racmanu in na divji gosi. — Bastard med navadno divjo in srednje-ameriško moškatno raco je bil ustreljen ob Iški l. 1883. Na čapljo žličarko nas spominja raca žličarka. Po svojem nazobčanem kljunu se odlikujejo žagarji, ki se prikažejo redkokdaj ob naših rekah.

Ves ustroj pondirkov kaže, da so spretni potapljači. Najpogostnejši je čopasti pondirek, ne ravno redki so tudi rdečevratni, črnovratni in mali pondirek; zadnji prebiva stalno ob Ljubljani. Pondirki severnih morij so severni, polarni in morski slapnik; največkrat se prikažeta pri nas prvi, ki je največji, in zadnji, najmanjši. Jako redki za nas so: pelikan, znan po svojem vrečastem spodnjem kljunu, črni pomorski vran, ki poleti malokdaj k našim jezerom, k Savi, Ljubljani

in Kolpi, čopasti pomorski vran (ustreljen l. 1841. pri Ribnici) in mali pomorski vran, ki nas je posetil dosedaj le parkrat.

Ptice iz družine galebv spominjajo v obliki na golobe in race, po perutih in hitrosti pa na lastovice. Žive ob morskih obrežjih, odkoder prilete včasih ob rekah tudi k nam. Vse so za nas prave redkosti, tako n. pr. veliki roparski galeb, morski, rumenonogi, troprsti galeb in drugi. Nekaterih izmed njih že desetletja nismo videli na Kranjskem. Precej redno se pojavljajo navadna tonovščica in sivi galeb, črna mahavka in navadna čigra.

Končno so uvrščene v ornitološko zbirko dež. muzeja še nekatere eksotične ptice. Izborni tekač emu je v družbi s pavovo samico in divjo pegatko. Nekatero papige in lični tkalci nam kažejo živahne barve perja, kakršno je značilno za ptice tropičnega podnebja.

Ogledali smo si ptice do konca. V upanju, da govori lovcu njihova barva in oblika sama dosti živo, sem podajal pri posameznih vrstah večinoma podatke o njihovi razširjenosti in pri mnogih — o njihovem izumiranju. Stare letnice na porjavelih listkih govore o tem nekako očitajoče tistim, ki so v strelski, nelovski strasti izbrisali že marsikatero ponosno prebivalco zračnih višav iz naše faune . . .

V sosednji dvorani ima ribji lovec priliko, ogledati si nekatere posebnosti v zbirki rib. Zanimali ga bodo zlasti veliki sulci, somi, ščuke in postrvi. Lična je zbirka manjših ribjih vrst iz Krke, podarjena od gozdnega urada kneza Auersperga. Omenim naj še par redkosti, tako črnomoško belugo ali vizo, ki je bila ujeta v Savi pri Črnučah l. 1883., zvezdastega jesetra, dalje dve postrvi, ki imata bolehno razvito, potlačeno gornjo čeljust. Isto opazimo tudi na klinu in na navadni belici.

Zbirka rakov v naslednji dvorani nam kaže močno izpremenljivost teh košarjev v barvi; eden izmed njih je barvan lepo sivomodro. Ribiča bo mogoče zanimala tudi zbirka vodnih polžev in školjk. Opozorim naj na edinega ledvičastega škržka z biserom, ki je bil doslej najden pri nas. To školjko je pobral znani prirodopisec Robič l. 1864. ob nekem jarku blizu Borovnice.

Še v eno dvorano hočem vesti lovca — v prazgodovinsko. Množica kosti najrazličnejših bitij, velikih, sedaj že deloma izumrlih sesalcev in mnogobrojnih močvirnih ptic priča o bujnem življenju, ki je mogočno utripalo ob bregovih jezera na prostoru sedanjega Ljubljanskega barja. Z občudovanjem zremo na preprosto orožje davnih barskih lovcev, s katerim so znali ukaniti tudi najmočnejše živali. Mnogo so jih uničili, a še vedno jih je ostalo dosti ob mičnih barskih vodnih očescih, ki jih je kultura že skoro popolnoma odpravila in z njimi velik del pestrega obvodnega življenja.

Pa vendar je celo samopašna kultura, ki se ni menila za znanstveno in estetično vrednost bitij, pustila zadosti ugodnih življenjskih predpogojev za razvoj obilice živali. A kje so te pričakovane množice? Pogrnjena je miza prirode na bogato in pripravljena so mehka tla za gnezdo, duplo za skrivališče, visoka skala za počivališče bistrooke ujede — a množic ni. Mirno je naše barje, tihe so mnoge druge naše pokrajine, samo včasih se nam posreči, da opazimo plaho ptico, mallega sesalca, kos njihovega zanimivega življenja.

Kdo je kriv te disharmonije?

Mar nam naj na to odgovarjajo te sive, preperete kosti okoli nas, priče pester prošlosti, priče samogoltnosti človeka, ki oropava v svoji slepoti sebe in potomstvo najdražjih zakladov okoli sebe, živih bitij, ki bi mu odpirala pogled v temelje življenja in svetovja ter tako oproščala njegovo srce svinčene težke, umazane vsakdanjosti?

Julij Bučar:

Pasja grintavost.

(Konec.)

Kako se da dognati grintavost?

Bolezen, ki je že precej napredovala, ni težko spoznati. Zmoti se pa človek kaj lahko ob pričetku grintavosti. Psa rado srbi, ker se valja po prahu. Zato se praska vkljub najboljši snagi. Vzrok temu so lahko uši, ki jih je bil kje nalezel, ali psu nenevarne kurje pršice. Preišči žival, kar najskrbnejše jo moreš! Včasih zapaziš s prostim očesom povzročitelja srbenja. Mogoče je bolha ali klošč. Ako nič ne najdeš, si pomagaj z lupo. Z navadnim nožem ostrgaj najglobljo in najsvežjšo plast kraste, pri srbcu gorenjo kožo do krvi. Deni jo v razredčen kalijev lug ter jo preiskuj skozi steklo. Krvne pršice ali kožno grinjo doženeš lahko s tem, da preiščeš z lupo kraste, ki si jih razprostrl na solncu na črnem papirju. Bolj nerodna pa tudi neprijetna je preiskava, če si privežeš kraste na roko ter čakaš, kaj bo. Ako so v krasti pršice, izlezejo ter se ukopljejo in zagrijejo v tvoji koži. Tedaj čutiš srbenje in sicer, ako si dobil srbec, tekom dvanajstih ur, prav kmalu pa, ako se te je lotila krvna pršica. Za slučaj, da bi bila preiskava brezuspešna, se oziraj na vse okolnosti, v katerih bi bila žival lahko našla bolezen. Vsako pot se ti ne bo posrečilo dognati pravo bolezen. Bodi torej strog in imej vsako neznano ti bolezen enake vrste za grintavost. Boljše je, da se zgodi preveč nego premalo. Na vsak način loči obolelo žival od zdravih.

Krajevna grintavost je sicer nerodna za žival, vendar se ti ni treba bati hudih posledic. Bolezen ostane na svojem mestu, se ne prime tako

lahko druge živali ter izgine osobito pomladi mnogokrat sama ob sebi. Seveda je prvi pogoj temu, da skrbno neguješ obolelo žival.

Splošna grintavost postane velikokrat nevarna življenju napadene živali. Sama ob sebi ne mine bolezen nikdar. Pri zdravljenju takoj ob prvem pojavu bolezni in pri takojšnji pomoči smeš upati na uspeh. Pogoj pa je, da je žival sicer zdrava in dobro rejena ter da so zunanje razmere zanjo ugodne. Ako je bolezen že precej napredovala, pri mršavih, starejših, močno shuššanih živalih, ob neugodnih zunanjih razmerah, v mrzlem letnem času, v vlažnem, hladnem zraku, ob pomanjkanju potrebne oskrbe, v mrzlem, nečistem hlevu itd. pa je uspeh lečenja dvomljiv. V posebno hudih slučajih storiš najbolje, da rešiš obolelo žival kakor hitro mogoče vseh zemeljskih nadlog. Opravka je pri takih živalih premnogo, lečenje predolgotrajno, uspeh navadno negativen. Le posebno dobremu psu privoščiš vse, kar moreš, da ga rešiš. To si dolžan zaradi koristi, ki si jo imel od njega. Navadno ščene ne zasluži prevelike požrtvovalnosti. Ako si dosegel vidno izboljšanje zdravstvenega stanja svoje živali, še ne smeš zmagoslaviti. To izboljšanje je mnogokrat le navidezno. Bolezen se prav rada povrne. Najbolj moraš paziti na to, da se žival nanovo ne okuži. Zato desinficiraj ležišče, ves prostor, koder je bolna žival polegala, vse potrebščine, orodje itd., ki je bilo z živaljo v stiku.

Edino sredstvo za popolno izlečenje grintavosti je, da uničiš pršice z vso njihovo zalego. Za to imaš na razpolago zunanjih in notranjih zdravil. Zunanja sredstva so žarka in eterično-oljnata zdravila. Taka so: raztopina kresolnega mila, kresolna voda, kreosot, kreolin, lisol, bencin, petrolej, smola, naftalin, peruansko mazilo, stiraks, jeleno-rožno olje. Ostrejša sredstva so: tobak, mišnica, sublimat, žveplo.

Pred uporabo kateregakoli teh sredstev omehčaj kožo obolele živali na mestu, kjer jo nameravaš mazati, da proderejo zdravila prav do pršic. V to ti služijo nastopna sredstva: koža se izmije z mazljivim milom, pepelikom, sodo, razjedljivim kalijem, lugom, apnom, klorovim apnom ali z žvepljenimi jetri.

Čim hujša in starejša je bolezen, tem močnejših sredstev je treba. Paziti moraš, da sredstva ne škodujejo živali. Strup je nevaren. Mišnica n. pr. je jako dobro sredstvo, pri njeni uporabi pa moraš biti posebno oprezen in to tem bolj, ako je bolezen že močno razširjena.

Ker mora zdravilo prodreti prav do kože in do pršic, uporabljaj pri živalih z dolgo, gosto dlako le tekoča sredstva. Olje, takozvane linimente in mazila razgrej pred uporabo!

Krajevna ali delna grintavost ti ne bo delala posebnih preglavic. Namaže se samo bolno mesto in nekaj okolice. Pri splošni grintavosti moraš namazati ves život. Kraste in luske odstrani najprej s pomočjo

krtače ali česala. Najbolj bolna mesta izpiraj dalje časa z lugom ali z enako tekočino. Slišali smo, da se razvijajo pršice čudovito hitro. Zato nisi opravil še vsega, ako si izvršil gori navedeno proceduro le enkrat. Uničiti je treba tudi nanovo izlezle pršice. Ponovi torej lečenje čez kake štiri do osem dni. Ne moremo dovolj poudarjati, da nikar ne pozabi na razkuženje prostora, kjer počiva žival, dalje na razkuženje oprave, potrebščin itd. Najbolje storiš, da premestiš bolnika drugam in da zamenjaš dosedanje, morda okužene potrebščine z drugimi, gotovo neokuženimi.

Na notranja zdravila zoper grintavost ne dam veliko. Nekateri imajo veliko zaupanje do mišnice. Mislim, da je vse, kar moreš storiti v tem pogledu, le skrb za dobro dijeto. Vsako lečenje grintavosti škoduje oboleli živali več ali manj. To se kmalu pozna po posebni občutljivosti in nervoznosti. Bolnika imej na toplem, snažnem, suhem prostoru, daj mu krepke zadostne hrane ter skrbi najbolj za snago kože.

Izmed zdravil zoper grintavost je najmilejše peruansko mazilo, balzam (1 : 3 špirta) in stiraks. Hitrejše in sigurnejše učinkujejo kreosot, kreolin, seveda v raztopinah, in linimenti. Ta sredstva pa so strupena. Ne smeš jih uporabljati hkrati po celem životiu. Razdeli si ta posel na tri, štiri dni. Na ta način ustrežeš tudi temeljiteje bolniku.

Neškodljivi so kresol-linimenti (Rp: kresolna voda, dva dela).

Postreči ti hočem z najboljšimi recepti zoper grintavost. Evo jih : 1. Mazljivo milo in špirit; po en del; 2. Kresolno milo, raztopljeno, en del, mazljivo milo, dva dela, voda, 17 delov. 3. Pic. liquid. Sapon virid. aa 100·0 Spirit. 50·0 M. Ds. Liniment. 4. Liqu. Calii arsenicos 100·0 Ds. 15—20 kapljic naenkrat med jed ali kruh. 5. Cylindri Hydrargyri bichlor.corrosivi 1·0 Dent. tal. Dos. Nr. VI. Sig. 1 pastila se raztopi v 1 liter vode. Zadnje sredstvo je baje najboljše, najmodernejše.

Navodilo za uporabo zdravil je to-le :

Z oljnatimi tekočinami drgni kožo prav čvrsto ali z roko, ali z ostro krtačo; čim dalje, tem bolje. Koža mora dotično tekočino takorekoč popiti. Čez nekaj dni ponavljaj ta posel enkrat, dvakrat. Zadoštujejo manjše količine. Najbolj se brigaj za mesta, ki največ trpe vsled bolezni. Ko si z vsem tem gotov, izmij kožo po preteku kakih 5 dni z mazljivim milom in mlačno vodo. Čez dober teden ponovi vso proceduro.

Pes ima še posebno grintavost, ki je še nismo omenili do zdaj. To bolezen povzroča lasna pršica, demodex (acarus) folliculorum (Haarbalgmilbe). Podobna je črvu, živi pa v korenu dlak. Od te pršice napadeni živali izpada dlaka ter se pojavljajo priščki. Ta vrsta grintavosti se nahaja tudi pri prašičih, redkejšo pri govedih, ovcah, kozah, sem pa tam pa tudi pri konju. Pes jo ima ali na posameznih mestih

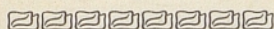
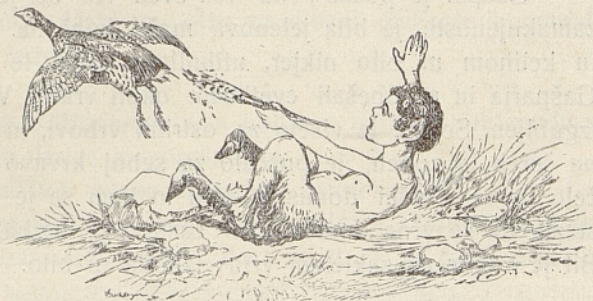

osobito okoli oči, na nosu, šapah, ali pa splošno. Včasih je suha, da izpada le dlaka; včasih se pa izpuščajo modro-rdeči priščki. Od splošne grintavosti te vrste napadeni pes hujša vidno in navadno pogine. Lečenje je tu odveč. Ako se je lotila grintavost le posameznih delov in so se pokazali tudi priščki, iztisni vsak dan priščke ter izpiraj kožo s peruanskim balzomom, sublimat-špiritom (1 : 100), sem pa tam okopaj psa v $\frac{1}{2}$ —1% raztopini žvepljenih jeter, v jodvazogenu (10%) ali v kloroformu s terpentinovim oljem in tekočim vazogenom (1 : 1 : 2). Posla bodeš imel s tem dovolj. Ne naveličaj se ga! Dobrega psa je treba ohraniti. Opozarjam ponovno na to, da tiči navidezno izlečena bolezen lahko še vedno v koži. Ponavlja se prav rada. Zato ti povem, da je pasja grintavost za bolnika usodepolna; ako ga že ne ugonobi, pa muči do skrajnosti ne le njega, ampak tudi — gospodarja.

Ob sklepu si štejem v dolžnost, da polagam vsem gospodarjem grintavih psov na srce, da ne pozabijo v svoji nesreči na najvažnejše, na — opreznost. Grintavost je nalezljiva in se lahko loti tudi človeka. Ako si jo dobil, potem se pripravi na dolgotrajno lečenje. Ker je pasja grintavost pri človeku nekaj redkega, je tudi zdravnik ne spozna lahko takoj. Posledica je, da se bolezen zanemari in da postaja čim dalje hujša.

Znan mi je slučaj, ko je višji gozdar nalezel grintavost od svojega psa. Ko ga je začelo srbeti, ni veliko pazil na to, misleč, da bo že izginilo samo ob sebi. Toda bolezen se je hujšala tako, da se je gozdar moral zateči k zdravniku. Dva, trije zdravniki niso poznali bolezn. Naposled pride revež k vojaškemu zdravniku, ki jo je takoj spoznal. Pred nedavnim časom je bil namreč imel enakega bolnika. Ubogi nadgozdar je imel celo leto opraviti z boleznijo. Trpel je grozne muke, hotel je že obupati, naposled se mu je z največjim naporom vendar posrečilo, rešiti se nevarnega zla.

Kadar mažeš, koplješ ali drgneš psa, ne dotikaj se ga z golo roko, obleci si gumijeve rokavice! Nimaš opraviti le s strupom, ampak tudi s pršicami. Še najboljše je, ako greš loviti gada — s tujo roko. Mogoče, da so drugi manj občutljivi. Zato ni slabo, ako spraviš psa v kritični dobi od hiše in razkužiš doma vse, s čimer je prišel pes v dotiko. Imaš morda ženo, otroke, vsi so v nevarnosti. Rajši žrtvuj psa kakor katerega-koli svojih dragih!

L I S T E K

Cvetko Golar :

Pri jelenovi maši.

(Konec.)

Zasijale so gore in zableščalo se je solncu pred čudovito in žarko svetiobo, ki je nenadoma planila od jelena in se razletela na vsa obzorja. Oslepelo bi bilo skoro zlato oko na nebu, zakaj planina je gorela v vseh zvezdah.

Samo za trenutek se je vzpel Gašpar, njegova desnica je nehote in krčeviteje zagrabila puško — in zgrudil se je kot posekan javor v travo in rože. Zakril si je oči, ali luč je bila žarka in silna, da je kljub temu prodrla v njegovo zenico. Nastala je tihota, kakor da ni živega bitja na svetu, in zaslišalo se je srebrno zvončkljanje : začela se je maša. Jelen se ni ganil na strmem robu, le plašč je vihral na njegovih ramenih, da se je utrinjal veliki križ po vsem njegovem hrbtu. Gašpar je klečal in strmel slepih oči v zlati kelih, iz katerega je cvetela rešnja kri v rožnih žarkih, ki so se vili in bruhalo kot slap proti nebesom. In kar je bilo cvetja na planini, vse je dehtelo v tihi in sveti molitvi. Biserne solze so se bleščale v cvetnih pogledih, ki so hrepeneli pred Boga, bilje se je priklanalo in padalo na kolena v navzočnosti Stvarnikov . . .

Iz šume se je pripodila tropa pobožnih košut in srn ; kakor zamaknjene so obkrožile jelena, svojega mašnika, in pokleknile pred njim. Po razbleščenem zraku so krožili orli, po borih in macesnih so posedli kosi, gozdni škrjanci in škorci ter začeli skladno in presladko popevati božjo čast in slavo. Molila je vsa narava, živa in neživa, v ubranem soglasju. Celó zlate minice, ki so srkale med po cvetju, so prenehale z delom in se obrnile proti velikemu duhovnu ; božji volki so zleteli na njegov plašč in poslušali tiho molitev. In kadar je zapel zvonček, se je priklonila vsa srenja in se trkala na prsi. Planinske vijolice in ključavnice, lilije in šipek še nikoli niso tako prijetno dehtele ; bile so dišave nebeških vrtov, ki so vstajale iz zemlje in puhtele v rajskih sapicah pred sveti prestol.

Gašpar je pozabil na ves svet. Ko se je prebudil iz globoke zamaknjenosti, je bila jelenova maša končana. Duhovnika s plaščem in kelihom ni bilo nikjer, utihnilo je petje, le čmrlji so bučali okoli Gašparja in se obešali cveticam okoli vratu. Vstal je ves zmeden in izgubljen. Solnce je viselo za ostrimi vrhovi, in kakor da se je ranilo na čereh in zobeh, je puščalo za seboj krvavo sled. Prijel se je za čelo in se skušal domisliti, kod in kam se je izgubil in kje bi bila steza, da se vrne domov. Ali zastonj je ugibal in divjal po planini! Bil je kakor na zakletem vrtu ; izhoda ni bilo.

Žalostna je šla Jerica k studentu prat predeno. Njenega lovca, predrznega Gašparja, ni bilo že tri dni od nikoder. In nocoj je videla v sanjah njegov grob. Za cerkvenim zidom pod bezgovim grmom, ki se je nagibal z velikimi rumeno-belimi cveti proti zemlji, se je širila gomila in ona je rahljala prst ter sadila rožice. Mesto naglja, ki bi mu ga pripela na prsi, je venčala grob z rožmarinom, ki nikoli ne ovne in se ne posuši.

Solze so zalivale njena lica. Ko pride do struge ter se nagne nad vodo, zagleda med kamenjem Gašparjev klobuk, ki je priplaval po valovih.

„Jezus — Marija!“ je zaklicala deklica in že je mislila, da vidi tudi drago truplo svojega fanta. Ali bila je samo črna senca, ki je padala z jelševega grma.

„Gašpar, ali si res mrtev? Ljubi moj, zakaj sem te pustila samega v goro? Oh, in zdaj sem jaz kriva tvoje smrti! Ljubček moj, najti te moram in videti, ali si živ, ali si se ubil v teh strašnih gorah!“

In Jerica je pustila perilo in skočila in hitela po strminah in skalah na planino.

„Gašpar,“ je prosil njen glas, „oglasi se, prej ne grem od tu, dokler te ne najdem! Ne smeš biti mrtev; slišati moram tvoj glas, tvojo sladko besedo, videti te hočem, ki si najlepši in najboljši zame na svetu!“

Vzpenjala se je po pečinah nad brezdni in prepadi in klicala in ihtela :

„Gašpar, moj izgubljeni fant, ali me slišiš? Kjer si, živ ali mrtev, ogласi se! Jaz sem, Jerica, ki te ljubim in ki te ne zapustim nikoli! Gašpar!“

Brez sape je priletela pred Rožno jaso. Srce v prsih ji je zakipelo in povedalo sladko slutnjo: Tu mora biti! Glasno in zveneče je zavpila :

„Gašpar!“

In tisti hip se je vzbudil lovec, ki je bil pozabil pri jelenovi maši na ves svet. Vzdramil se je iz pozabljenja, vzdignil se je izmed rož, kjer je čakal smrti. Dekletov glas ga je vrnil življenju in zavriskal je z novo močjo in radostjo :

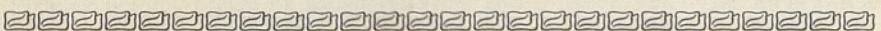
„Jerica!“

Zletela sta drug k drugemu in si padla v naročje. Objemala sta se, v dolino grede, in Jerica je vprašala :

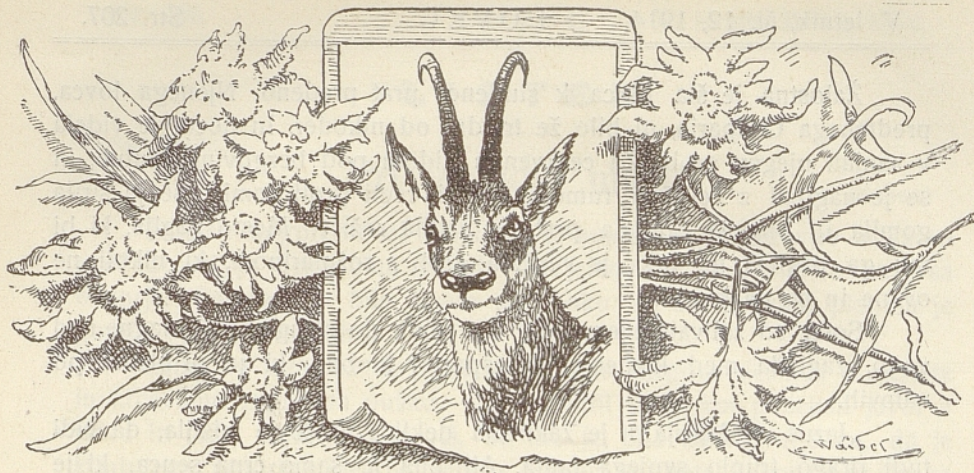
„Ali bi povabila tudi jelena na najino ženitovanje?“

„Povabila? Pa naj pride! Ali rogove bo nosil sam, Gašpar nikoli ne!“

In Jerica se je zasmejala, češ : „Tega se ti pa ni treba bati!“

Iz lovskega oprtnika.

O delovanju psa pri vodnem lovu, posebno po zimi. Bolj kakor drugje pri lovu vidimo pri vodnem lovu, da naganja psa edino veselje do lova k delu. S silo, z močjo in s kaznijo ne opravi pri psu ničesar, kakor hitro gre za vodno delo. Kako naj prisili gospodar psa, da išče pol ure ali celo uro po bičevju obstreljeno raco, če nima pes veselja, ko sega gospodarjeva moč samo do brega? Kaj lahko pa pripravi lovec psa v najkrajšem času, če ravna morda samo enkrat z njim nepravilno, do tega, da ima pes vse življenje neverjeten strah pred vodo. S pametnim ravnanjem mora lovec strast do lova, ki tiči v psu, neprestano podžigati in jo izkoriščati, da postane pes vsestransko uporabljev za vodni lov. Kajti delovanje psa pri vodnem lovu je obširno, pa tudi težavno. Razmeroma lahka je naloga, ki jo mora izpolniti pes na polju. Nos, iskanje, frmovanje in donašanje so lastnosti, ki so psu po večini prigojene in ki jih mora dresser le še do popolnosti razviti. Pri dobrem poljskem lovu se mu nudi v tem oziru dosti prilike. Marsikje pa manjka priložnosti, izobraziti psa, da zadostuje vsem zahtevam vodnega lova. Zato se tudi ne odlikuje veliko psov, ki delajo izvrstno na polju, pri vodnem lovu. Kultura stremi vedno bolj in bolj za tem, da izginjajo močvirja. Z njimi gineva tudi vodna perutnina, ki jo streljajo povrh še nespametno. Znanе so tožbe naših lovecev, da je rac vedno manj. Če obstoja frmačevo delo v vodi v tem, da mi prinese tuintam kakšno raco, še ne morem govoriti o uspehih na tem polju. Pravo vodno delo zahteva od psa, da je telesno dobro razvit in da se ne boji vode. Ne sme biti neobčutljiv le proti mokroti in mrazu, ampak tudi proti raznim oviram, ki se mu stavijo pri vodnem lovu. Take ovire so močvirnata tla, režoče bičevje in drugo. To neobčutljivost ima ta ali oni pes lahko slučajno. Navadno pa je nima, če je niso imeli njegovi predniki ali če je pri njih polagoma zamrla, ker ni bilo priložnosti, da bi se bila izpopolnila.

Ravno v poletju, ko je pravi čas, navajati psa pri lovu na mlade race na vodno delo, manjka pri nas marsikje priložnosti. V toplem letnem času je brodenje po močvirju, ločju in bičevju malone vsakemu psu v veliko veselje. Tudi se ni treba bati tačas lovcu za zdravje njegovega psa, seveda manj radi tega, ker je voda topla, temveč bolj zato, ker se pes pri tem delu vedno giblje in se hitro posuši na toplem zraku. Drugače je v pozni jeseni in po zimi, dasi rabimo tačas psa večjidel le za donašanje rac iz vode. Nikdo ne more tajiti, da ni združena uporaba psa pri vodnem lovu po zimi z nevarnostmi za njegovo zdravje. To zlasti

radi tega, ker ne ve dosti lovcev, koliko smejo zahtevati od psa. Večina psov ne zbolijo zato, ker hodijo po zimi v vodo, temveč ker ne ravnajo lovci pravilno z njimi pred in po uporabi v vodi. Voda je namreč po zimi toplejša kakor zrak in ravno ob studenčnih vodah, ki ne zamrznejo radi svoje toplote, se drže po zimi race. Jasno je torej, da gre predvsem zato, kako ravnam s psom, ko pride iz toplejše vode na mrzli zrak. Nikakor ga ne smeni privezati, marveč mu moram pustiti, da se giblje in skače, kolikor more in hoče, da se segreje in posuši. Da ga obvarujem po možnosti zlih posledic, ga doma odrgnem s slamo ali s junjo in nato odpeljem na toplel prostor, v zakurjeno sobo. Črez nekaj časa dobi hrano. Šele, kadar je popolnoma suh, pride v svojo, s slamo napolnjeno hišico. Sploh smem uporabljati po zimi pri vodi le pse, ki so se utrdili že tekom jeseni pri vodnem lovu. Zmrznjeni psi, ki leže vedno v sobi pri peči, niso kos mrazu. Umljivo je, da ostanejo doma bolni psi ali psi, ki so ravno prestali bolezen, ter noseče in doječe psice. Tudi ne dovoljujem ob mrazu psu, brodirati dalje časa po vodi, in ga ne pošiljam, če lovim ves dan race, vedno iznova in iznova v vodo, da zmrzuje potem vsled premočenosti.

Kdor hodi čakati race zjutraj ali zvečer, mora paziti, da pride pes suh na čakališče. Ne sme ga torej poslati poprej v vodo. Dosti lovcev je tako nespametnih, da pošiljajo pri čakanju psa v vodo po vsako raco takoj po strelu in da mora ležati potem moker pes zraven njih. To je nezmiselna trdosrčnost. Lovec, ki skrbi za zdravje svojega psa, pusti vse ustreljene in obstreljene race v vodi, dokler ni konec čakanja, in ukaže psu, da prinese potem race drugo za drugo hitro brez presledka.

Predvsem pa ni po zimi vseeno, ali jemljem na lov na race kratko-, dolgodlakega ali resastega psa. Posebne važnosti je namreč ob mrazu zaščita, ki jo daje psu dlaka. Vendar veliko lovcev teh okolnosti malo ali nič ne upošteva. Ob najhujšem mrazu pošiljajo po raco kratkodlakega psa, ki gre morda iz ubogljivosti in veselja prav rad v vodo, in se čudijo potem, odkod ima pes trganje. Kakor je namreč hvalevredna ta pokorščina pri psu, vendar ostane redko brez posledic. Mrzla kopel sicer tudi kratkodlakemu psu komaj škoduje, a v kvar mu je okolnost, da se na mrzlem zraku prepočasi posuši. Najbolj uporaben je tedaj po zimi resast pes, ker ima njegova dlaka tako gosto, trdo podlanko, da ne pride mokrota, če je pes le kratak čas v vodi, niti do kože. Manj priporočljiv je že dolgodlaki pes s svojo večkrat svilenomehko dlako, ki ima fino podlanko.

Vendar je dobro, če ne zaupa lovec preveč tudi tej varnosti, ki jo daje psu narava. Nespametna krutost je, pošiljati dobrega psa v vodo, če je mraz hujši kakor 4° C, ker je brez dvoma, da uničuje pse vodno delo po zimi. Ena ali par rac vendar niso toliko vredne, kolikor koristi lovcu dober pes, ki je nenadomestljiv. Dostikrat dobi lovec lahko raco tudi na drug način iz vode, n. pr. s kolom ali z rogovilastim, kratkim drogom, privezanim na vrv.

F. L.

Redki gostje. Dasi se zima ni niti pričela, se že pojavljajo gosti, ki smo jih videli sicer pri nas v najhujšem mrazu. Dne 22. novembra t. l. sem videl pod Grabnom na Krki severnega potapljača [Urinator lumme (Gunn)], pod Žihovim selom pa drugega. Zadnji se je kazal kaj domačega in se je ponosno gugal po malih valčkih, ne meneč se za nevarnega mu opazovalca. Vrat in prsi so se mu svetile ob solčnih žarkih srebrno-belo. Bil je sicer precej daleč od obrežja, pa sem vendar pomeril na slepo srečo. Tri strele je „pogoltnil“ meni nič, tebi nič, se za trenutek potopil, potem pa nadaljeval svojo igro z valčki. Videl sem, da je preveč trd, pa sem ga pustil. Par dni prej je bilo padlo nekaj snega, potem je pritisnil mraz. 22. november pa je bil kopen, nebo je bilo jasno, a brila je ostra

burja. Teden dnipo zneje sta me presenetila vivka [Vanellus vanellus (L.)], ki sta se zabavala po travnikih ob Krki blizu Bele cerkve. Tukaj so vivki sploh redki. Videl sem jih navadno najpozneje meseca oktobra, potem pa zopet aprila. Dan je bil lep, precej topel. Še nekaj zanimivega! Začetkom minulega meseca je ustrelil tukajšnji lovec, ki je bil prišel zadnji za že postavljenimi lovci, lisico. Vedela se je tako čuvati, da ni mogel noben lovec na strelski črti streljati, dasi je bila v gostem grmovju vsem prav blizu. Bila je izredno močna, dobro rejena zlatica. Zapazili smo, da je imela šapo sprednje leve noge odgriznjeno. Ta „štuc“ je morala nositi že precej dolgo, ker je bil prav lepo zaceljen. Take lisice sicer niso posebna redkost, vendar naleti lovec težko nanje. Zdi se, da zvitorepko tako pohabljenje ne moti veliko v izvrševanju tatinskega posla. Bežala je dobro, hrane pa si je tudi dobivala dovolj. V drugem gonu je slučajno našel lovec v gostem grmovju mrtvo lisico, ravno tako jako in lepo, kakor je bila zgorejšnja. Par dni prej je bil streljal nanjo lovec tam zadaj pod Ljubnem, pa je še bežala do blizu Srebrnič. Prva lisica je bila ubita v takozvani „Žnidarici“ pri Potoku. Lovski blagor!

Novo mesto, dne 3. decembra 1914

B.

O nekaterih pticah selilkah glede na letošnjo izselitev. Letos so se izselile nekatere ptice selilke precej pozno od nas, posebno one, ki se selijo v jeseni. Med selilkami je prva kukavica, kateri pravijo v Adlešičih kukovač m. in kukovača ž. Selijo se od nas v začetku julija. Letos so slišali zadnjo 10. julija. Glede na njeno izselitev imajo tu pregovor: „Kukovača ne projde, dok si z jačmenom grla ne zaguti“ ali: „dok ne vidi jačmenovega snopa na njivi,“ t. j. dokler ni ječmen zrel. — Grlice, katerih je pri nas prav veliko, saj imajo pri nas obilo mirnih bivališč po naših razsežnih hostah in pa primernih krajev za gnezdišča, so se izselile proti koncu septembra. Zadnjo jato, 5 skupaj, sem videl na svojem vrtu 28. septembra. — Zadnjega malega srakoperja, kateremu pravijo tu slakóper, in sicer mladiča sem opazil 16. septembra. — Lastovice se selijo od nas navadno okoli Male maše, a letos so se zbirale k selitvi 16. septembra, nekatere so pa ostale še dalje pri nas, ker sem videl zadnje tri še 3. oktobra. — Divjih golobov je par let sem pri nas prav veliko, posebno okoli Tribuč, kjer dobivajo po tribuškem polju obilo hrane. Še 29. oktobra so jih videli v Tribučah veliko jato, okoli 200 skupaj. — Tudi pastaričice so ostale pri nas letos precej dolgo. Zadnje sem videl 5. novembra. — Najdalje so ostali letos škorci. Teh je vsako leto več pri nas. Vidimo jih velikokrat od spomladi do jeseni v velikih jatah, po 100—200 in še več naenkrat. Pred kakimi 18.—20. leti pa, kolikor se spominjam, nisem videl nikdar škorcev. Menda jih prej tudi po drugih krajih v Beli Krajini ni bilo. Ljudje teh ptic prej pri nas niso poznali in nekdanji tukajšnji učitelj Matej Grm, ki je umrl l. 1888., je opisoval v šoli deci neznanega ptiča, ko je govoril o škorčevi koristi. Dandanes jih ne manjka. Imajo pa tudi pri nas veliko prilik za gnezdišča po starem sadnem drevju, ki ga imamo prav veliko po vseh vaseh, in po zidinah zapuščenih stavbišč. Naj omenim tu še svojo izkušnjo glede koristi škorcev. Odkar imamo tako obilo škorcev, sem opazoval, da je v hroščevih letih dosti manj hroščev kakor prej. Kolike koristi so škorci, sem se poučil zlasti v hroščevem letu 1912. Nasproti župnišča stoji star oreh, v katerega duplini gnezdiijo škorci že več let. L. 1912. sta imela škorca, kakor sem se prepričal, trikrat mlade v istem duplu. Koliko sta imela tedaj dela! Neprenehoma sta donášala svojim mladim hroščev, katerih sta uničila vsak dan veliko število. Selijo se škorci od nas navadno koncem septembra ali začetkom oktobra. Letos so ostali pri nas izredno dolgo, celo do srede novembra. 15. novembra so videli v Tribučah še kakih 20 skupaj, a 19. novembra na Pribincih

6, 21. novembra pa v Tribučah še 2. Gotovo ostane nekaj škorcev tudi letos pri nas čez zimo kakor že par let sem. Najbrže so to mladiči iz zadnjih gnezd in slabiči, ki se ne upajo podati na daljno selitev. Da so se izselili letos tako nenavadno kasno od nas, je vzrok pač to, ker so imeli ravno letos izredno veliko hrane in sicer na slivah, ki so tako obilo obrodile, da ne pomnijo stari ljudje tolikega roda ter da jih nekateri niso mogli spraviti in so ostale ponekod še v drugi polovici oktobra na drevju. Tu so imeli škorci obilo dela in jela. Letale so jih cele jate od slive do slive, kjer so pridno klujuvali sad. Ko so odleteli, je bilo pod drevjem vse polno okljuvanega sadu.

Ivan Šašelj.

O zadržanju na vodi streljane vidre. Nekoč sem prišel, zamišljen v razne skrbi, do potoka, ki je bil docela zamrznil, le v sredini je imel ledu prost pas. Ko sem se ozrl po ledu, so mi ujele oči visoko gori temnejšo točko, o kateri sem prišel do zaključka, da je vidra. Kakor bi trenil, so mi izginile težke misli. Edino, kar mi je rojilo po glavi, je bilo, kako bi se približal vidri. Dolgo nisem smel pre-mišljevat, zato sem se tiho odstranil od brega ter se mu približal v velikem loku. Vidra je še vedno čepela na ledu ter hrustala s slastjo večjo rišo. Opazila, oziroma občutila me ni. Približavanje mi je lajšalo dejstvo, da je bila vidra od mene obrnjena. Vendar sem se bal, da se mi utegne pri vsakem naslednjem ko-raku skriti pod vodo, zato sem ustrelil kljub precejšnji razdalji na dobro srečo, ko se je nekoliko zasukala proti meni. Skozi dim sem pač videl, kako se je raz-pršila voda, a drugega nič. Pripravil sem se, da nabijem na novo svojo puško — a kaj je to? Ob svojem bregu sem začul naenkrat čudno pihanje. Ko pridem do vode, vidim, kako se je motala znanka izpod ledu ter izkušala priti na suho. Opazil sem tudi, da je ranjena, kajti voda in led sta bila rdeča. Brez pre-mišljevanja sem skočil doli ter takorekoč spotoma usekal vidro s cevmi puške vprek smrčka. Udarec jo je omamil, nakar sem jo hitro zgrabil ter jo zagnal v loku na breg, da bi jo zunaj pobil, ker je nisem hotel razmesariti s strelom iz bližine. Pa dala ni nobenega življenskega znaka več od sebe. Bila je 20 starih funtov težek samec ter imela krasen kožuh. Kolikorkrat sem še imel pozneje opraviti z vidrami, vedno sem prišel do prepričanja, da tišči močno ranjena vidra, ako je dobila rano v vodi, k bregu, kjer se izkuša skriti med grmovje in korenine. Potaplja se le za kratke trenutke.

M. H.

Dehorjeva predrznost. Višek dehorjeve predrznosti je gotovo to, da si upa kotiti pod gozdarjevim svinjakom, torej na kraju, kjer ni varen niti pred svincem, niti pred psom. Kljub temubi mi pa bil popihal s celo družino, da mu nismo prišli slučajno na sled. Del svinjaka je bil preurejen za prenočišče kokel in piščancev. Nekega dne mi je povedala hčerka, da je slišala pod deskami cviljenje, da pa ne ve, kaj naj bi pomenilo. Šel sem takoj tja, vzdignil nekaj trhljih desk s tal ter našel gnezdo s šestimi, približno 3 tedne starimi dehorjevimi mladiči. Krog ležišča je ležalo nekaj mrtvih žab, kač in drugih ostankov. Pokril sem vse nazaj, pred vhod pa postavil mal skopec. Črez nekaj dni, ko le ni bilo dehorjeve ma-mice nazaj, sem končal mladiče, ker bi bili poginili drugače od lakote. Še-le črez štirinajst dni je prišla dehorjevka nazaj, a ne prostovoljno, ampak pred psom. Tedaj je napravil tudi skopec svojo dolžnost ter jo držal toliko časa, da sem jo rešil nadaljnjih muk. Čudno je pa to: Po dvorišču in za svinjakom se je podilo vedno obilo kokoši in piščancev, toda ničesar se ni dotaknila. Tudi tako priljub-ljena jajca je pustila pri miru. To so bile Tantalove muke, ko je zatajevala svojo naravo in nasičevala mladiče z mišmi in s krotami!

M. H.

Iz lovske statistike na Avstrijskem l. 1911. Poljedelsko ministrstvo je izdalo pregledno sestavljeno delo „Forst- und Jagdstatistik für das Jahr 1911.“

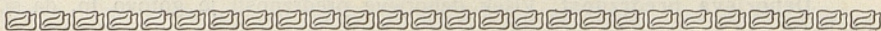

Prvi del se peča z gozdarstvom, drugi del pa obsega zanimive lovske podatke iz naše monarhije. Kolikor je razvidno iz desete preglednice, je Avstrija na divjačini zelo bogata. Tako je bilo leta 1911. ustreljenih po avstrijskih loviščih skupno 105.785 srn, 10.574 divjih koz, 1.754.292 zajcev, 366.980 fazanov in 1.696.664 jerebic. Poleg koristne divjačine imamo v naših loviščih tudi mnogo škodljive. Po omenjeni statistiki zavzema med škodljivci prvo mesto lisica, ki so jih uničili l. 1911. 41.877. Izmed ostalih roparic je bilo med drugimi pokončanih 5800 jazbecov, 246 volkov, 210 orlov in 18 medvedov. Izmed teh jih je padlo: 2 na Kranjskem, 8 na Tirolskem, 4 v Galiciji, 1 v Bukovini in 3 v Dalmaciji. — Škodo, povzročeno po divjačini, so poravnali najemniki lovišč l. 1911. v 12.957 slučajih v skupnem znesku 215.640 K in sicer 51.134 K po oblastvenih odločbah in 164.506 K po posredovanju razsodišč.

—c.

Redarstvena odredba v varstvo divjačine. Dunajčani delajo kaj radi izlete v okolico svojega mesta. Nekateri izmed njih pa imajo navado, da love na teh izletih v dunajski okolici v velikem številu živečo divjačino. Ta je po miru, ki ga uživa pozimi, precej krotka in se skoro ne boji spomladanskih izletnikov. Tako se posreči tem, da ne ujamejo le jerebic, fazanov in zajcev, ampak tudi srne in slabejše jelene. Te pobijajo kar s svojimi palicami in koljejo z žepnimi nožički, pri čemer trpi divjačina nečuvveno. Zato je napravila „Prosta zveza v varstvo lova“ več vlog na redarstveno oblast na Dunaju, da naj bi postavila na posebno nevarnih krajih posebne redarje v varstvo divjačine. Te vloge so imele popoln uspeh. Dunajsko redarstveno ravnateljstvo ni le naročilo svojim podrejenim oblastim, da naj posebno pazijo na omenjene izletnike, ampak je izdalo tudi ukaz, da morajo podrejene oblasti vsako leto pravočasno vse ukreniti, kar je potrebno, da se konča omenjeno preganjanje divjačine.

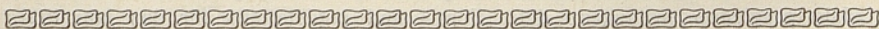
Tudi pri nas imajo nekateri ljudje navado, da se ozirajo za divjačino, kakor hitro pridejo na polje ali v gozd in na gore. Zato bi bilo želeti, da bi se zganila naša deželna vlada in naročila orožništvu, da naj med drugim pazi tudi na ljudi, ki na svojih izprehodih in izletih razbijajo jerebičja in fazanja jajca, davijo mladiče, love zajce in sploh preganjajo divjačino ali s kamenjem, ali pa z orožjem, ki ga nosijo neopravičeno.

Vprašanja in odgovori.

E. Š. v C. Vprašanje: Kako naj postopam proti sosedu najemniku, ki pušča vzlic ponovnim opominom svoje brake loviti po mojem lovišču? Škoda se mi godi posebno v onem delu lovišča, kjer si zarejam zajce, kamor hodijo psi samo ob sebi umevno najrajši. Kako naj cenim škodo?

Odgovor: Po našem mnenju bi bilo tako-le postopati: Pišite svojemu sosedu priporočeno pismo, naj poskrbi za to, da ne bodo uhajali njegovi psi v Vaše lovišče, ker bi bili sicer prisiljeni, jih postreliti. Če ne bo ničesar ukrenil proti temu, ste upravičeni, pse postreljati. Imeti pa morate vsaj dve priči, ki bodeta potrdili, da so psi lovišče res vznemirjali in da je le nagajivost, odnosno brezbriznost soseda kriva, da uhajajo psi v lovišče. V takem položaju ste upravičeni pomagati si s tem, da pobijete pse. Škodo morete oceniti in iztožiti le na podlagi pozitivnih tozadevnih podatkov.

Fr. Ševčik, puškar,

Ljubljana,

Židovska ulica št. 8.

Velika zaloga pušk in samokresov lastnega izdelka in najnovejšega sistema kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk z najboljšim strelnim učinkom. Posebno priporočam svoje širom znane lahke trocevske s Kruppovimi cevmi in puške brez petelinov za brezdimni smodnik. **Novo!** Avtomatične Browning- in Steyr-pištole. Velika zaloga vseh lovskih potrebščin po najnižji ceni. Popravila in naročila izvršujem točno in zanesljivo.

☛ Ceniki na zahtevo zastoj in poštne prosto. ☚

Svoje cenjene odjemalce prosim vljudno, da izvolijo pri naročilih patron natančno označiti kaliber puške, št. šiber in pa, ali žele navadni ali brezdimni smodnik.

Pozor g. lovci!

Za nagačenje raznovrstnih živali se priporoča

IVAN ROBIDA,

V LJUBLJANI, Tržaška cesta št. 22.

Fina, strokovnjaška izvedba. Najnižje cene. — Na željo odnašam in donašam tudi sam domov. — Naročilo z dopisnico zadostuje.

Kavarna Evropa

v Ljubljani, Dunajska cesta,

je shajališče članov „Slovenskega

lovskega društva“.

Konfekcijska trgovina

Gričar & Mejač, Ljubljana, Prešernova ulica 9,

priporoča lovcem svojo bogato zalogo vsakovrstnih oblačil.

I. KETTE, Ljubljana,

Franca Jožefa cesta št. 3

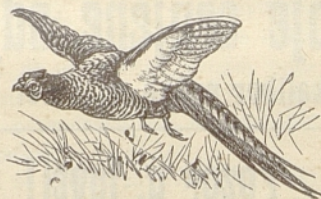
Specijalna trgovina klobukov, čepic, kravat,
perila, sploh vseh modnih in športnih predmetov.

Vsakovrstne potrebščine za lovce.

Žive

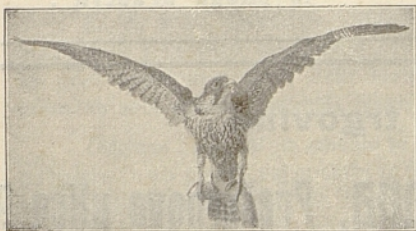
jelene, srne, zajce, kunce,
fazane, jerebice kakor tudi
vse vrste druge divjačine

prodaja v svrhu osveženja krvi

Edvard Mayer v Dunajskem Novem mestu, Schneeberggasse 10.

Zlasti opozarja na nasadna jajca vsakovrstne perutnine. — Za živ
prihod divjačine in za svežost jajc jamči. — Cene nizke.

Prvovrstna tyrdka.] — Cene nizke.
Mnogo odlik. priznanj.

V. HERFORT,

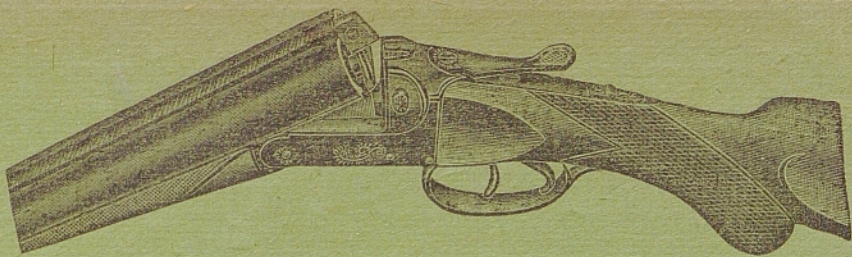
zoolog. preparator,

LJUBLJANA,

Vrazov trg 1 — Sv. Petra nasip 71,
se priporoča za prepariranje vseh
vrst živali, montiranje rogov, izdelo-
: vanje vseh vrst kož za preproge. :

F. K. KAISER, puškar v LJUBLJANI,
Šelenburgova ulica 6,

priporoča svoje puške, samokrese, avtomatične pištole in
lovske priprave. Popravila po nizki ceni. Topič „Salut“.

Umetni ogenj.

Pišite po novi cenik!

C. kr. prodaja smodnika.

JOSIP ROJINA, Ljubljana
Franca Jožeta cesta 3

Krojaški modni salon za gospode.

Elegantne obleke.

Najnovejši kroj.

Priporoča vsakovrstne športne in lovske obleke ter lovske uniforme.

V zalogi ima vedno najnovejše blago prvovrstnih tvornic.

Elegantne promenadne obleke in uniforme vseh vrst.

Točna, solidna in hitra postrežba.

Tiskarna in litografija

J. Blasnika nasl. v Ljubljani

se priporoča v izvršitev vsakovrstnih v
to stroko spadajočih del.

Vinska trgovina
najboljše kakovosti po nizkih cenah.

PETRA STEPICA v šiški pripo-
roča svojo veliko zalogo vina

Vino razpošilja v lastnih
: sodih na vse postaje. :

Kmetska posojilnica ljubljske okolice v Ljubljani,

r. z. z n. z.

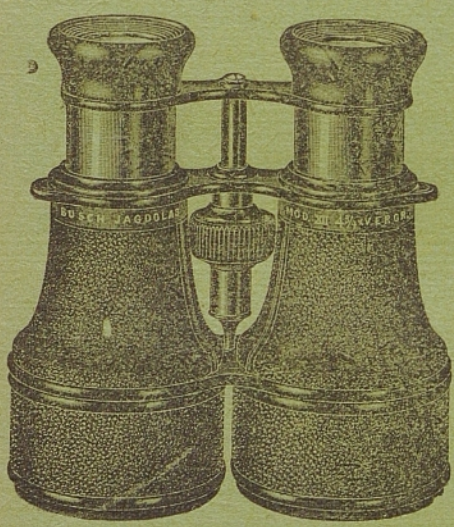
obrestuje hranilne
vloge po

4 $\frac{3}{4}$ $\frac{0}{0}$

brez odbitka rent-
nega davka.

Sprejema vloge na **tekoči račun** s čekovnim prometom
ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Rezervni zaklad: nad pol milijona kron.
Hranilne vloge: dvajset milijonov kron.

Novost!   **Novost!**

Pozor gg. lovci!

Najnovejši in najizbornejši daljnogled sedanjosti je

Busch-ov

daljnogled mod. XII,

katerega si naj nabavi vsak lovec. Omenjeni daljnogled vsebuje vse optične vrline v najvišji meri in je osobito za lov in šport zaradi svoje izvanredno velike svetlobne moči neprekosljiv in kot nočno steklo naravnost očarujoč.

Povečanje	4 $\frac{3}{4}$ krat.
Vidno polje v razdalji 1000 m	105 metrov.
Objektivski prerez	53 mm,
Svetlobna moč	132
Teža	450 gramov.

Cena 80 kron.

Specijalist za očale in nanosnike. Velika zaloga toplomerov, barometrov, mer za višino, kompasov, daljnogledov: Zeiss, Busch, Goerz — Ceniki brezplačno — Bogata zaloga ur, zlatnine in srebrnine. — Tovarniška zaloga gramofonov in plošč.

Fr. P. ZAJEC, Ljubljana, **Stari trg št. 9.**